

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Regional strategi for kompetanse for Trøndelag 2026-2028

Rullering av handlingsplanen

Kompetanseforum 18.06.25

Fylkenes arbeid baserer seg på

3 pilarer for regionalt kompetansepolitisk arbeid:

- Et oppdatert kompetansegrunnlag *(avdekke behov)*
- En regional plan/strategi *(gi retning)*
- Et regionalt Kompenseforum *(samarbeidsarenaer for å løse utfordringene)*

Regional planstrategi 2024 - 2027

Kunnskapsgrunnlag regional planstrategi 2024-2027

Oppsummering og innspill

Verdiskaping og kompetanse

- Den demografiske utviklingen i kombinasjon med færre i arbeidsfør alder utfordrer
- Stramt arbeidsmarked og synkende rekrutteringsgrunnlag
- Behov for omstilling og innovasjon
- Bærekraft og grønt skifte krever ny kompetanse, og gir behov for arbeidskraft
- Mangfoldet i samfunnet gjenspeiles ikke i arbeidslivet
- Trøndelag går godt, men det er mange usikkerheter knyttet til rammebetingelser både nasjonalt og internasjonalt
- Det er mange muligheter for utvikling i næringer basert på Trøndelags naturressurser, og i skjæringspunktet for eksempel mellom blå og grønne næringer og teknologi

Verdiskaping og kompetanse – offentlig sektors rolle og behov

- Kampen om kompetansen og arbeidskraft tiltar, og det er et stort behov for både rekruttering og omstilling innenfor helse
- Kommunene har viktige roller som tilretteleggere for nærings- og boligutvikling blant annet gjennom planlegging

– næringsrådgiver

DRØFTINGSNOTAT VERDISKAPING OG KOMPETANSE

Satsningsområde 3:

Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

I Trøndelag får vi nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring gjennom:

- Innovasjon, digitalisering og teknologisk utvikling som gjør Trøndelag i stand til å møte utfordringene
- At vi har kapasitet og kompetanse til å møte demografiske endringer og grønn omstilling

De viktigste planene for å sikre at Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring i årene som kommer er:

- **Kompetansestrategien (2023 – 2027)**
- Verdiskapingsstrategien (2022-2025)
- Skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur for Trøndelag (2024-2026)
- Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag (2019-2022)

I tillegg har andre planer og strategier også en rolle knyttet til dette satsingsområdet

- Må snakke om innvandring

En annen bekymring er innvandringen – eller mangelen på den.

– Mange steder er det nettoinnvandringen som holder folketallet oppe. Vi «produserer» ikke nok nye nordtrøndere. Arbeidsinnvandringen til Norge har i tillegg falt med 41 prosent på ti år, og det er en utvikling vi må tørre å snakke om, sier Aas.

Han etterlyser også at høyere utdanningsmyndigheter og politikere tar større styring med kompetansebehovet framover.

– Det er ikke sikkert vi kan overlate alle utdanningsvalg til tilfeldighetene hvis vi samtidig vet at vi mangler for eksempel helsepersonell i alle kategorier. Det er en krevende debatt, men den må tas, sier Nav-direktøren.

Les mer om: [Befolkning](#) [Nav Trøndelag](#) [Helse](#)

Framskrivning

Framskrivninger viser at det er ventet **betydelige** ubalanser mellom tilbudet av og etterspørselen etter arbeidskraft med ulik utdanningsbakgrunn i årene fremover.

Disse ubalansene kan oppstå når endringer i befolkningens utdanningssammensetning ses i sammenheng med den forventede utviklingen i næringsstrukturen.

Søkertall – trender

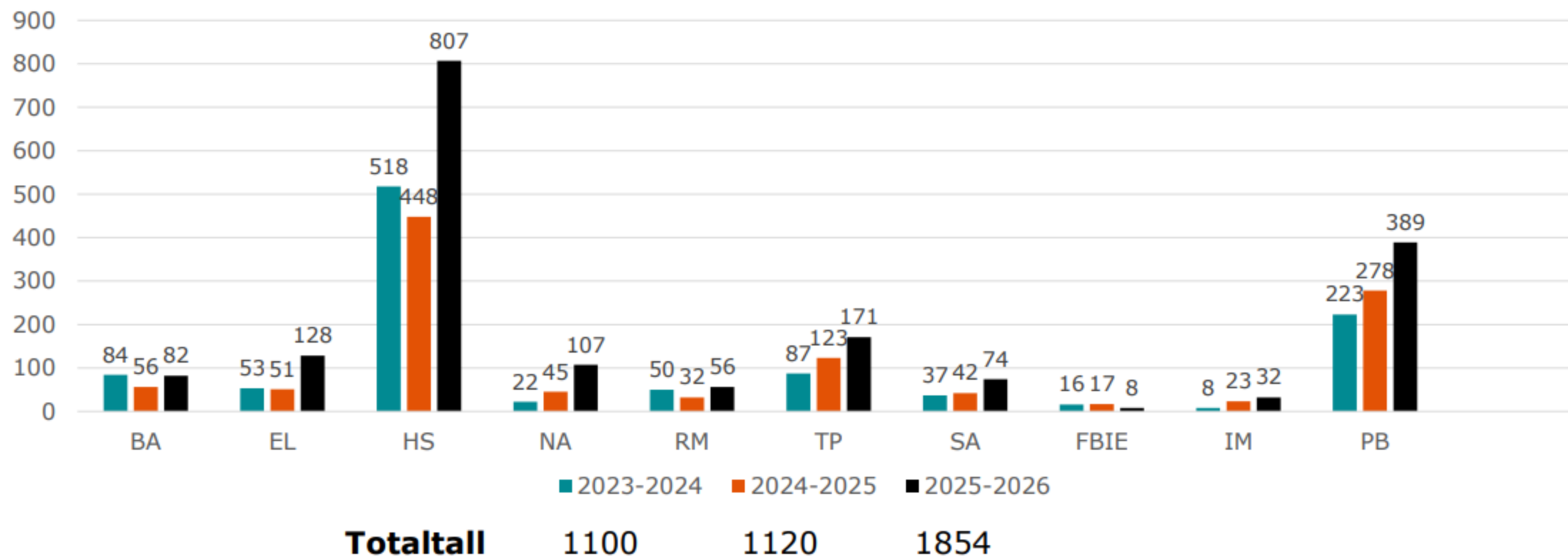
Andelen yrkesfag/studieforberedende:

- Trondheim: Overvekt av søkere på studieforberedende.
- Trøndelag utenom Trondheim: Overvekt av søkere på yrkesfag.
- Hele Trøndelag: En økning på yrkesfag de siste årene. Positivt, men skaper utfordringer for rekrutteringen til høyere utdanning.

Søker-/deltakertall videregående for voksne per 28. februar 2025

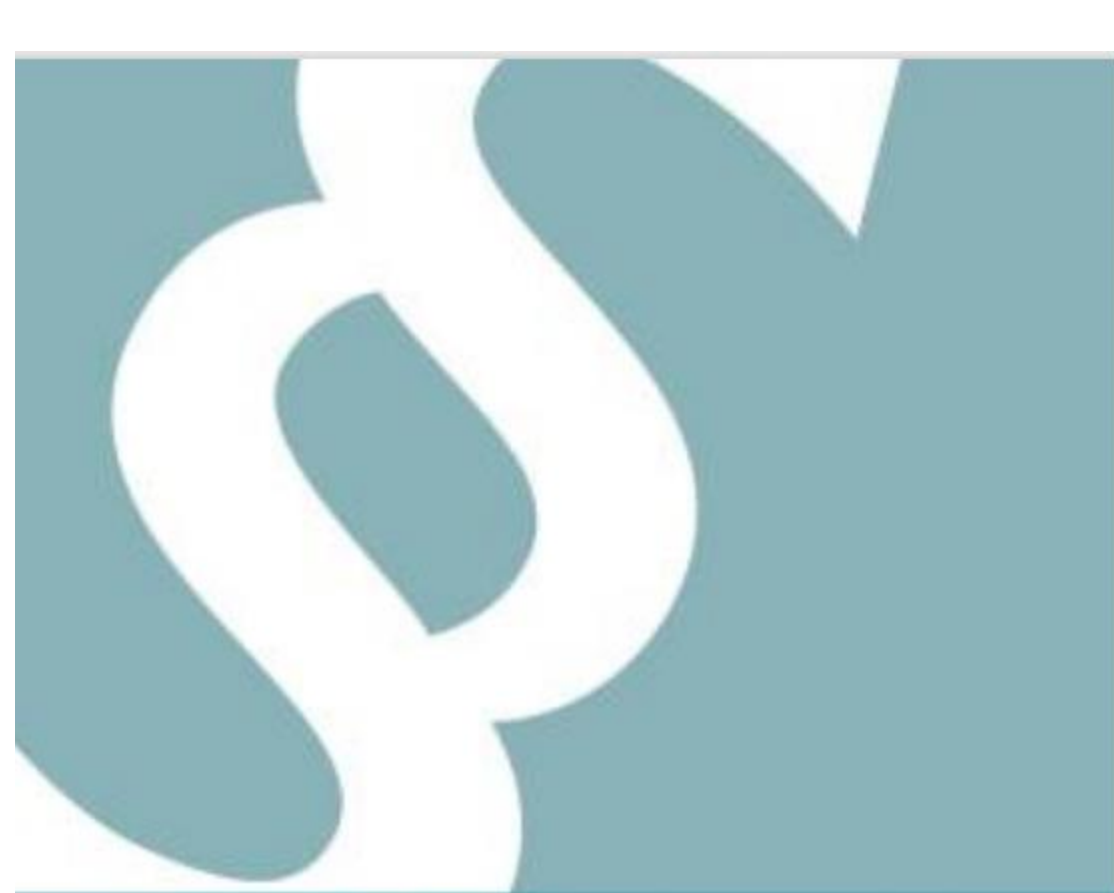
Antall søkere og deltakere i VOV

Fire prioriterte områder i utdannings- og kompetansepolitikk

- 1. Dimensjonering av utdanningssystemet:** Sikre at utdanningssystemet er tilpasset arbeidsmarkedets behov og at det er tilstrekkelig kapasitet i utdanningsinstitusjonene
- 2. Utdanning i hele landet:** Sørge for at utdanningstilbud er tilgjengelig over hele landet, slik at alle har lik tilgang til utdanning uavhengig av geografisk beliggenhet
- 3. Finansiering av universiteter og fagskoler:** Styrke finansieringen av høyere utdanningsinstitusjoner for å sikre kvalitet og innovasjon i utdanningene
- 1. Læring i arbeidslivet: Fremme** livslang læring og kompetanseutvikling i arbeidslivet for å møte endrede kompetansebehov

Øystein Stette (red.)

Ny opplæringslov 2024

Med forarbeider og lovspeil

Rammebetingelser – endring i regelverk

Den nye opplæringsloven, som trådte i kraft 1. august 2024, gir fylkeskommunen et klarere oppdrag for å **prioritere arbeidslivets behov ved planlegging av opplæringstilbudet for ungdom og voksne.**

Fylkeskommunen får samtidig plikt til å gi ungdommene og de voksne opplæring **til de fullfører og består videregående opplæring.**

Disse to påleggene kan trekke i hver sin retning, og fylkeskommunen må ta hensyn til begge i planleggingen av opplæringstilbudet.

Universitet og høyskoler

- **Universitetene og høyskolene har ansvar for å dimensjonere studieporteføljene i tråd med både studiesøkning og arbeidsmarkedetsbehovene**
- **Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler innenfor sin portefølje prioriterer ressurser til helsefag, IT og områder som er viktige for det grønne skiftet. Regjeringen forventer også at universiteter og høyskoler samarbeider med næringslivet og prioriterer utdanninger som er i samsvar med behov innenfor nye grønne næringer**

Fagskolene

- Regjeringen har lagt fram melding om høyere yrkesfaglig utdanning, Meld. St. 11 (2024–2025) *Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning*.
- Meldingen presenterer tiltak som skal styrke tilgangen på kompetent arbeidskraft med høyere yrkesfaglig utdanning og bidra til videre utvikling av fagskolesektoren.
- I framtidige tildelinger av studieplasser til fagskolene, vil regjeringen prioritere tekniske fag, helse- og omsorgsfag og fag som er kritiske for grønn omstilling.

Arbeidsmarkedspolitikken

- Har som mål å øke tilgangen på arbeidskraft, slik at virksomhetene kan få tak i den arbeidskraften de trenger
- Meld. St. 33 (2023–2024) *En forsterket arbeidslinje* sagt at den vil legge til rette for en mer aktiv politikk for å få flere i arbeid og færre på trygd

Trender som driver kompetansebehovene

Demografisk utvikling

Teknologisk utvikling

Grønn omstilling

Geopolitiske endringer

Kompetansepolitikk

Framskrivning viser at etterspørsel vil være høyere enn tilbudet for arbeidskraft med videregående fagutdanning rettet inn mot industri, bygg og anlegg og håndverk, ingeniør, helsefagarbeidere og sykepleiere, vernepleier, ergoterapeut

En allerede observert mangel for disse fagfeltene vil dermed kunne forsterke seg **med mindre tiltak blir iverksatt for å motvirke dette** eller likevektsskapende mekanismer slår inn

Omstillingskompetanse

Om få år vil nærmere 40 % av dagens jobbferdigheter enten bli utdatert eller endret

Behovet for komplementær kompetanse (eks juridisk kompetanse og kritisk tenking)

Over halvparten av norske selskaper vet ikke hva de trenger av kompetanse

Har vi nok fokus på....

- Fleksible og tilpassede kompetansetilbud for læring **gjennom hele livet**
- Videreutvikle **samarbeidet mellom opplærings- og utdanningstilbydere og arbeidslivet**, for å gjøre utdanningen relevant og for å gi bedre tilgang på kvalifisert arbeidskraft i alle regioner – herunder praksisplasser
- Flere elever og studenter skal fullføre og bestå utdanning
- 150 000 flere i arbeid – unge, voksne – eldre
- Omstillingskompetanse
- Teknologisk kompetanse
- Beredskap
- Grønn omstilling
- Spesifikke områder som helse vi vil mangle - uss Ingeniør

Vi ønsker at Kompetanseforum i møtet 18.06.25 diskuterer:

1. Oppfattes strukturen for Handlingsprogrammet oversiktlig – event innspill til endring
2. Hvilke tiltak vil Kompetanseforum prioritere de neste to årene?
3. Er det områder/tema som ikke er berørt i arbeidsdokumentet til handlingsprogrammet?
4. Hvordan skal de ulike partene sine tiltak synliggjøres?
5. Hvordan skal de ulike partene sine tiltak synliggjøres? 5. Andre innspill